

9. LUOKAN ARVIOINTISUUNNITELMA

Sisällys

Johdanto.....	2
Oppiaineet.....	3
SUOMEN KIELI JA KIRJALLISUUS	3
RUOTSI	4
ENGLANTI	5
MATEMATIIKKA	6
BIOLOGIA.....	7
MAANTIETO	8
MAANTIETO JA BIOLOGIA: YMPÄRISTÖKURSSI.....	9
FYSIKKA	10
KEMIA	11
TERVEYSTIETO.....	12
USKONTO (EV. LUT.)	12
YHTEISKUNTAOPPI	13
LIIKUNTA	13
KOTITALOUS.....	14

Johdanto

Arviointi on osa oppimisprosessia ja sen tehtävänä on tukea oppimista, ohjata ja kannustaa oppilaan opiskelua sekä kehittää oppilaan edellytyksiä itse- ja vertaisarviointiin. Oppilaan oppimista, osaamista, työskentelyä ja käyttäytymistä tulee arvioida monipuolisesti suhteessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin.

Monipuolinen arviointi perustuu erilaisiin näyttöihin, kuten esimerkiksi kirjalliset kokeet, suulliset näytöt, työskentelyntaidot, projektityöt, esitelmät ja kirjoitelmat. Oppilaan käyttäytyminen arvioidaan erikseen suhteessa paikallisesti määriteltyihin käyttäytymisen kriteereihin.

Tässä tiedostossa on esitelty Ritaharjun koulun 9. luokan arviointisuunnitelmat eri oppiaineissa. Arviointisuunnitelmat sisältävät tietoja oppiaineiden tavoitteista, sisällöistä ja arvioinnin periaatteista lukuvuonna 2025–26. **Suunnitelmat voivat hieman muuttua ja pidätämme oikeuden muutoksiin lukuvuoden aikana. Muutoksista tulee kuitenkin tieto oppilaille ja huoltajille Wilman kautta (esim. koekalenteri ja tuntipäiväkirja).**

Oppiaineiden suunnitelmissa esiteltyjen arvioitavien suoritusten lisäksi kaikissa oppiaineissa oppilaan arvosanan muodostumiseen vaikuttaa myös työskentely oppitunneilla jatkuvan arvioinnin periaatteiden mukaisesti. Arviointi perustuu oppiaineiden tavoitteiden sisältämiin työskentelyn tavoitteisiin. Työskentelyn arvioinnin kohteena ovat mm.

- Oppilaan taito työskennellä yksin ja yhdessä muiden kanssa
- Oppilaan kyky suunnitella opiskeluaan ja työskentelyään
- Oppilaan kyky ottaa huomioon työskentelystä saatu palaute ja toimia sen mukaan
- Oppilaan kyky työskennellä vastuullisesti ja parhaansa yrittäen
- Oppilaan taito toimia rakentavassa vuorovaikutuksessa muiden kanssa

Oppiaineet

SUOMEN KIELI JA KIRJALLISUUS

Sisällöt:

Kielenhuolto

Aineistoessee

Kaunokirjallisen teoksen analyysi (runo, novelli, näytelmä, romaani)

Suomen kirjallisuushistoria

CV ja työhakemus

Suomen kielen vaihtelu ja sukukielet

Puhe

Kaksi kaunokirjallista teosta per lukukausi.

Arviointimenetelmät:

Kokeet, kirjoitelmat, puhe-esitykset, pari- ja ryhmätyöt

Arvioitavat suoritukset syksyllä 2025

- Kielenhuoltokoe
- Aineistoessee
- Kaunokirjallisen teoksen analyysi
- Suomen kirjallisuushistorian koe
- Kirjallisuusaiheinen koe tai muu suoritus

Arvioitavat suoritukset keväällä 2026

- Novellianalyysi
- CV ja työhakemus
- Minun kieleni -jakso, josta koe ja/tai kirjoitelma
- Kirjallisuusaiheinen koe tai muu suoritus, 1–3 kpl
- Puhe

Lisäksi lukuvuoden aikana käydään mediajakso yhtenä kokonaisuutena tai osiin jaettuna.

RUOTSI

Opetussuunnitelman **tavoitteet** ovat:

- Taito ymmärtää ja tuottaa suullisia ja kirjallisia tekstejä (sanaston ja rakenteiden hallinta)
- Taito toimia vuorovaikutuksessa
- Kielenopiskelutaitojen hallinta
- Kulttuuri- ja kielitietoisuus

Arvosana muodostuu sen mukaan, miten oppilas saavuttaa oppiaineen tavoitteet.

Osaamista voidaan näyttää seuraavasti:

- Kirjalliset kokeet, kirjalliset tuotokset, tekstinymmärtäminen, projektityöt, muut kirjalliset tuotokset
- Pari- ja ryhmäkeskustelut, suulliset kokeet, esitelmät
- Toiminta oppitunneilla (osallistuminen, vuorovaikutus, kielenopiskelutaidot) ja kotitehtävistä huolehtiminen

Arvioitavat suoritukset lukuvuonna 2025–26:

- Kappalekohtaiset sanakokeet
- Kappalekohtaiset kirjalliset kokeet pääsääntöisesti koe / kappalekokonaisuus (sisältää: luetun- ja kuullunymmärtämiset)
- Suulliset arvioitavat tuotokset
- Kirjoitelmat
- Ruotsin valtakunnallinen koe
- Jatkuvat näytöt/tuntityöskentely
- Pohjoismaisen kulttuuritietouden laajentaminen

Syyslukukauden sisällöt ovat seuraavat: Megafon 3 -kirjan kappaleet 3–5

Aihealueet: Kööpenhamina ja Tanska, Reykjavik ja Islanti

Sanastot: paikkoja kaupungissa, menu ravintolassa, koulu ja opinnot

Rakenteet: demonstratiivipronominit, omistussana + adjektiivi + substantiivi, konditionaali ja futuuri

Kevätlukukauden sisällöt ovat seuraavat: Megafon 3 kirjan kappale 6, Trampolin Plus -kirjasta tekstit 1, 3 ja 4.

Aihealueet: arkielämä, opiskelu, some ja tulevaisuus.

Perusrakenteiden kertaus: verbien taivutus ja aikamuodot, substantiivien taivutus yksikössä ja monikossa, pää- ja sivulauseen sanajärjestys, persoonapronominien eri muotojen kertaus ja adjektiivien kertaus.

ENGLANTI

Opetussuunnitelman tavoitteet ovat:

- Taito ymmärtää ja tuottaa suullisia ja kirjallisia tekstejä (sanaston ja rakenteiden hallinta)
- Taito toimia vuorovaikutuksessa
- Kielenopiskelutaitojen hallinta
- Kulttuuri- ja kielitietoisuus

Arvosana muodostuu sen mukaan, miten oppilas saavuttaa oppiaineen tavoitteet.

Osaamista voidaan näyttää seuraavasti:

- Kirjalliset kokeet, kirjalliset tuotokset, tekstinymmärtäminen, projektityöt, muut kirjalliset tuotokset
- Pari- ja ryhmäkeskustelut, suulliset kokeet, esitelmät
- Toiminta oppitunneilla (osallistuminen, vuorovaikutus, kielenopiskelutaidot) ja kotitehtävistä huolehtiminen

Arvioitavat suoritukset lukuvuonna 2025–26:

Syyslukukausi:

- Sanakokeet (1-2 kpl)
- Jaksokokeet (2 kpl)
- Suullinen näyttö (ääntäminen ja kommunikointi)
- Ainekirjoitus
- Kuullun ymmärtäminen
- Luetun ymmärtäminen
- Tuntityöskentelyn arvosana

Syyslukukauden sisällöt ovat seuraavat: Scene 3 materiaaleista Unit 1-3 sisällöt.

Sanastot: Eläimet, ympäristö, yhteiskunta, koulu ja koulutus.

Rakenteet: 2. konditionaali ja ehtolause, passiivi, passiivin vastineet, relatiivipronominit.

Kulttuuri- ja kielialueet: Intia, sekä Yhdysvallat ja Iso-Britannia.

Kevätlukukausi:

- Jaksokokeet (2 kpl)
- Valtakunnallinen koe
- Kielioppitesti
- Suullinen näyttö
- Ainekirjoitus
- Kuullun ymmärtäminen
- Luetun ymmärtäminen
- Tuntityöskentelyn arvosana

Kevätlukukauden sisällöt ovat seuraavat:

Scene 3 materiaaleista Unit 3-5 sisällöistä aiheita, jotka tarkennetaan keväällä oppilaille.

Aiheet ovat opiskelu, työelämä ja ympäristö.

Rakenteet: Passiivin vastineet, relatiivipronominit, ehtolauseet: Futuuri, 1. ja 2. konditionaali. Infinitiivi ja ing-muoto.

MATEMATIIKKA

Opetussuunnitelman tavoitteet ovat:

Matemaattinen ajattelu ja ilmaisutaito – esimerkiksi oppilas ilmaisee matemaattista ajatteluaan sekä suullisesti että kirjallisesti ja perustelee ratkaisunsa.

Looginen ja luova ongelmanratkaisu – esimerkiksi oppilas tunnistaa ja jäsentää ongelmia, soveltaa matematiikan menetelmiä ja arvioi ratkaisujen mielekkyyttä.

Matematiikan soveltaminen eri yhteyksissä –esimerkiksi oppilas hyödyntää matematiikkaa arjessa, muissa oppiaineissa ja ympäröivässä yhteiskunnassa sekä hyödyntää apuvälineitä kuten tieto- ja viestintäteknologiaa.

Lasku- ja päättelytaidot – esimerkiksi oppilas osaa ratkaista erilaisia yhtälöitä, osaa hyödyntää yhdenmuotoisuutta ja trigonometriaa laskuissa, osaa laskea avaruuskappaleiden tilavuuksia ja pinta-aloja.

Vastuunotto oppimisesta – esimerkiksi oppilas aloittaa, ylläpitää ja saattaa työskentelynsä loppuun sekä osallistuu rakentavasti ryhmätyöskentelyyn.

Arvosana muodostuu sen mukaan, miten oppilas saavuttaa oppiaineen tavoitteet.

Osaamista voidaan näyttää seuraavasti:

Summatiiviset kokeet ja testit, tiimeissä tehtävä projekti ja/tai esitelmä, vihkotyöskentely

Formatiivinen arviointi ja aktiivisuus tunneilla (annetaan palautetta Wilmalla)

9. luokan matematiikassa opiskellaan lukuvuoden aikana yhtälöitä ja yhtälöpareja, kolmiolaskuja ja Pythagoraan lausetta, trigonometriaa ja avaruusgeometriaa.

Matematiikan arvioitavat suoritukset lukuvuonna 2025–26:

Koe 1: Yhtälöparit

Koe 2: Kolmiot ja Pythagoraan lause

Koe 3: Trigonometria

Koe 4: Polynomit ja yhtälöt

Koe 5: Avaruusgeometria, tasokuvioden pinta-alat ja avaruuskappaleiden tilavuuksia

Koe 6: Avaruusgeometria, kolmiulotteisten kappaleiden pinta-alat

Koe 7: Matematiikan valtakunnallinen koe

BIOLOGIA

9. luokan biologiassa opiskellaan ihmiskehon rakennetta ja toimintaa, kasvuun, kehitykseen ja terveyteen vaikuttavia biologisia tekijöitä sekä perinnöllisyyden perusteita. Lisäksi biologian ja maantiedon 9. luokan opinnoissa on yhteisenä sisältönä ympäristökurssi, jossa painotetaan kestävään tulevaisuuteen liittyviä teemoja. Biologian päättöarvioinnissa huomioidaan edellä mainittujen opintojen lisäksi myös seitsemännen ja kahdeksannen luokan biologian suoritukset.

Biologian arvioitavat suoritukset kevätlukukaudella 2026

1. Tutkimusraportit

- Oppilas tutkii ihmiskehon toimintaa monipuolisesti ja raportoi havaintojaan tutkimustunneilla.

Arvioinnin kohteena:

Oppilaan tavoitteellinen työskentely laboratoriossa; tutkimusvälineiden käyttö; tiedonhaku; luonnontieteellinen ajattelutaito; syy- ja seuraussuhteiden ymmärtäminen; tiimityöskentelytaidot

2. Kokeet

- Koe 1: Ihmiskehon rakenne ja toiminta 1
- Koe 2: Ihmiskehon rakenne ja toiminta 2
- Koe 3: Ihmisen lisääntyminen ja perinnöllisyys

Arvioinnin kohteena seuraavien sisältöjen hallitseminen:

- Ihmiskehon toiminta: rakenne, elintoiminnot ja säätelyjärjestelmät
- Kasvuun, kehitykseen ja terveyteen vaikuttavat biologisten tekijöiden perusteet
- Perinnöllisyyden perusteet
- Perimän ja ympäristönvaikutukset ihmisen eri ominaisuuksien kehittymiseen

3. Tiimityö: bioteknologia ja -talous

- Oppilaat tekevät tiimityönä bioteknologiaan tai biotalouteen liittyvän esitelmän.

Arvioinnin kohteena:

Bioteknologian mahdollisuuksien ja haasteiden ymmärtäminen, tieto- ja viestintätekniologian käyttö, tiedonhaku ja tiedon luotettavuuden ja soveltuvuuden arviointi, biologisen tiedon esittäminen

MAANTIETO

9. luokalla opiskellaan Suomen maantiedettä. Aihetta tarkastellaan kulttuuri- ja luonnonmaantieteen näkökulmasta. Lisäksi maantiedon ja biologian 9. luokan opinnoissa on yhteisenä sisältönä ympäristökurssi, jossa painotetaan kestävään tulevaisuuteen liittyviä teemoja. Maantiedon päättöarvioinnissa huomioidaan edellä mainittujen opintojen lisäksi myös seitsemännen ja kahdeksannen luokan maantiedon suoritukset.

9lk maantiedon arviointi syyslukukaudella 2026

1. Karttataitokoe

- Erilaiset kartat, maastokartan tulkinta, Suomen nimistö
- Arvioinnin kohteena karttakuvan hahmottaminen ja keskeisen paikannimistön tunteminen

2. Kuntaprojekti

- Kulttuurimaantieteellinen tutkimus, jossa vertaillaan Oulua toiseen oppilaan valitsemaan kuntaan.
- Arvioinnin kohteena oppilaan maantieteellisen ajattelun taidot, tiedonhakutaidot, maantieteellisen tiedon esittäminen sekä geomediataidot.

3. Luonnonmaantieteen koe

- Suomen kallioperän ominaisuudet ja muutokset, sekä jääkausiaika ja sen vaikutukset Suomen luonnonmaisemaan.
- Arvioinnin kohteena luonnonmaantieteellisten ilmiöiden tuntemus ja maantieteellinen ajattelutaito

MAANTIETO JA BIOLOGIA: YMPÄRISTÖKURSSI

Ympäristökurssi on 9. luokan maantiedon ja biologian yhteinen kurssi, jossa painotetaan kestävään tulevaisuuteen liittyviä teemoja. Ympäristökurssiin on valittu sekä biologian että maantiedon opetussuunnitelmasta aiheeseen liittyviä tavoitteita ja sisältöjä. Ympäristökurssi arvioidaan osana biologian ja maantiedon päättöarviointia.

1. Tiimityö

- Tiimit tutustuvat monipuolisesti ympäristöön liittyviin haasteisiin sekä perehtyvät ja työstävät yhdestä aiheesta opetustuokion muille oppilaille.
- Arvioinnin kohteena oppilaan tiedonhakutaidot, tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen, tiimityötaidot, maantieteellisen tiedon esittäminen sekä maantieteelliset tutkimustaidot, luonnontieteellinen ajattelutaito sekä syy- ja seuraussuhteiden ymmärtäminen. Arviointi sisältää myös yksilösuorituksia.

2. Vaikuttamisteko

- Oppilas suunnittelee ja toteuttaa vaikuttamisteon, joka voi liittyä esim. kestävään tulevaisuuteen tai lähiympäristön vaalimiseen
- Arvioinnin kohteena osallistumis- ja vaikuttamistekojen soveltaminen, ympäristönlukutaito ja ympäristön muutosten arvioiminen

FYSIIKKA

Opetussuunnitelman **tavoitteet** ovat

Merkitys, arvot ja asenteet: Tavoitteena on kannustaa ja innostaa oppilaita fysiikan opiskeluun sekä auttaa heitä ymmärtämään fysiikan merkitys jokapäiväisessä elämässä, ympäristössä, yhteiskunnassa ja teknologiassa.

Tutkimisen taidot: Oppilaita ohjataan kehittämään tutkimuksellisia taitoja, kuten kokeellista työskentelyä, mittausten tekemistä ja tulosten kriittistä arviointia. Tämä sisältää myös tutkimuslaitteistojen huolellisen rakentamisen ja turvallisen käytön.

Fysiikan tiedot ja niiden käyttäminen: Tavoitteena on, että oppilaat omaksuvat keskeiset fysiikan käsitteet ja lait sekä oppivat soveltamaan niitä erilaisten ilmiöiden selittämiseen ja ongelmanratkaisuun.

Yhdeksännen luokan sisältöjä ovat sähköoppi ja magnetismi, ydinreaktiot ja säteily sekä aurinkokunta ja tähtijärjestelmät.

Vastuunotto oppimisesta – *esimerkiksi* oppilas aloittaa, ylläpitää ja saattaa työskentelynsä loppuun sekä osallistuu rakentavasti ryhmätyöskentelyyn työturvallisuus huomioiden.

Osaamista voidaan näyttää

Summatiiviset kokeet, testit ja projektit.

Oppilastyöt oppituntien aikana ja työselostusten kirjoittaminen.

Tunti- ja vihkotyöskentely ja kotitehtävien tekeminen

Arvioitavat suoritukset syyslukukaudella 2025:

Kaksi koetta (sähköoppi 1 ja 2)

Jatkuva näyttö/tuntityöskentely

Arvioitavat suoritukset kevätlukukaudella 2026:

Yksi koe (Säteily)

Jatkuva näyttö/tuntityöskentely

KEMIA

- Opetussuunnitelman tavoitteet ovat
- **Merkitys, arvot ja asenteet:** Näiden tavoitteiden tarkoituksena on auttaa oppilaita ymmärtämään kemian merkitys omassa elämässään, elinympäristössään ja yhteiskunnassa. Oppilaita ohjataan tunnistamaan kemian osaamisen tärkeys eri ammateissa ja jatko-opinnoissa sekä käyttämään kemian tietoja kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa.
- **Tutkimisen taidot:** Tavoitteet keskittyvät oppilaiden tutkimuksellisten taitojen kehittämiseen. Oppilaita ohjataan huomioimaan työturvallisuusohjeet ja kemikaalien turvamääräykset ja jätteiden hävittäminen turvallisesti. Oppilaita rohkaistaan suunnittelemaan ja toteuttamaan kokeellisia tutkimuksia, tekemään havaintoja ja mittauksia sekä arvioimaan tulosten luotettavuutta.
- **Kemian tiedot ja niiden käyttäminen:** Nämä tavoitteet liittyvät kemian keskeisten käsitteiden ja ilmiöiden hallintaan sekä niiden soveltamiseen arjessa ja jatko-opinnoissa. Oppilaita ohjataan ymmärtämään aineiden rakenteita, ominaisuuksia ja reaktioita sekä käyttämään tätä tietoa esimerkiksi ympäristöön ja terveyteen liittyvissä kysymyksissä.
- Yhdeksännen luokan sisältö: Hiiliyhdisteiden kemia (hiilivedyt, alkoholit, karboksyylihapot ja esterit), ravintokemia, metallien tuottaminen sekä ominaisuudet ja sähkökemial.
- **Vastuunotto oppimisesta – esimerkiksi** oppilas aloittaa, ylläpitää ja saattaa työskentelynsä loppuun sekä osallistuu rakentavasti ryhmätyöskentelyyn työturvallisuus huomioiden.
- **Osaamista voidaan näyttää**
- Summatiiviset kokeet, testit ja projektit.
- Oppilastyöt oppituntien aikana ja työselostusten kirjoittaminen.
- Tunti- ja vihkotyöskentely ja kotitehtävien tekeminen

Arvioitavat suoritukset syyslukukaudella 2025:

Yksi koe (metallien kemia)

Jatkuva näyttö/tuntityöskentely

Arvioitavat suoritukset kevätlukukaudella 2026:

Kaksi koetta (Hiilen kemia ja ravintoainekemia)

Jatkuva näyttö/tuntityöskentely

TERVEYSTIETO

- Mielen hyvinvointi, päihteetön terveys, seksuaaliterveys ja lisääntyminen, ruoka ja hyvinvointi, kansantaudit ja terveys yhteiskunnassa.
- Opiskelussa korostuvat itsenäinen opiskelu (vihkotyö, läksyt, tuntitehtävät), yhdessä tekeminen (keskustelut, pohdinnat, perustelut) ja arvioitavat tehtävät (läksynkuulustelu, kokeet, esseet ja esitelmät).
- Arvioinnissa painottuvat tiedot, taidot, kriittinen ajattelu, itsetuntemus ja (eettinen) vastuullisuus. Hyvinvointiin liittyvissä asioissa korostuvat faktan ja mielipiteen erottaminen sekä kriittinen ajattelu.

Arvioitavat suoritukset lukuvuonna 2025–26:

- Kokeita eri aihekokonaisuuksista
- Tuntityöskentely ja läksyjen kuulustelut
- Parikeskustelut ja taito perustella
- Ryhmätyöt ja esitykset
- Pohdintatehtävät

USKONTO (EV. LUT.)

- **Suunnitelma on suuntaa antava ja pidätämme oikeudet muutoksiin.**
- Uskonnon opiskelu tapahtuu sekä itsenäisesti että opettajajohtoisesti.
- Arviointimenetelmät: kokeet ja testit (paperiset ja/tai sähköiset), tuntityöskentely ja -tehtävät (yksilöarviointi).
- Arvioinnin kohteet sekä arviointikriteerit luettavissa opetussuunnitelmasta tästä linkistä: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/opetussuunnitelma/27446736/perusopetus/vuosiluokkakokonaisuus/27459810/oppiaine/27693410>
- Jaksot ja arvioitavat suoritukset syyslukukausi 2025
 - o Etiikan perusteet ja Raamatun etiikka: koe
 - o Ympäristöetiikka ja eläinetiikka: testi ja tiimityö (yksilöarviointi)
- Jaksot ja arvioitavat suoritukset kevätlukukausi 2026

- Elämänkaaren etiikka: kirjoitelmakoe
- Yhteiskuntaetiikka: testi ja tiimityö (yksilöarviointi)

YHTEISKUNTAOPPI

- **Suunnitelma on suuntaa antava ja pidätämme oikeudet muutoksiin.**
- Yhteiskuntaopin opiskelu tapahtuu sekä itsenäisesti että opettajajohtoisesti.
- Arviointimenetelmät: kokeet ja testit (paperiset ja/tai sähköiset), tuntityöskentely ja -tehtävät (yksilöarviointi).
- Arvioinnin kohteet sekä arviointikriteerit luettavissa opetussuunnitelmasta tästä linkistä: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/opetussuunnitelma/27446736/perusopetus/vuosiluokkakokonaisuus/27459810/oppiaine/27459644>.
- Jaksot ja arvioitavat suoritukset:
- Jaksot ja arvioitavat suoritukset syyslukukausi 2025
 - Hyvinvointivaltio: koe, tiimityö (yksilöarviointi)
 - Talous ja markkinointi: testi ja Oma talous –kirjallinen yksilötyö, yrityskylä / korvaava tehtävä
- Jaksot ja arvioitavat suoritukset kevätlukukausi 2026
 - Euroopan unioni: testi, tiimityö (yksilöarviointi)
 - Vaikuttaminen ja päätöksenteko: koe, tiimityö (yksilöarviointi)
 - Oikeusvaltio: testi

LIIKUNTA

- Arvioinnin kohteina ovat **työskentely** ja **oppiminen**.
- Fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa ei käytetä arvioinnin perusteena.
- **Arviointi on jatkuvaa ja oppilaan näyttöihin perustuvaa.**

- **Työskentelyn arviointi** tapahtuu oppilaan aktiivisuuden, toisten huomioimisen, ohjeiden ja sääntöjen noudattamisen perusteella.
- **Oppimisen arviointi** tapahtuu oppilaan taitojen perusteella. Tunneilla opetetut asiat ja niiden harjoittelu ovat arvioinnin kohteena.

Arvioitavat suoritukset syksyllä 2025

Monipuolisesti liikuntasuunnitelman mukaisissa sisällöissä:

<https://www.ouka.fi/media/15674/download?inline>

KOTITALOUS

- Käytännön toimintataidot:
- Suunnittelu, työskentely, kädentaidot, valintojen tekeminen, ajan ja järjestyksenhallinta, turvallisuus, hygieenisuus, ekologisuus ja esteettisyys.
- Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot:
- Ryhmätyöskentely, yksin työskentely, kuuntelu, keskustelu, perustelu ja tapakulttuurien huomioiminen.
- Tiedonhallintataidot:
- Kotitalouden käsitteet, tiedot, taidot, ohjeiden, merkkien ja symbolien lukeminen ja käyttäminen, tiedonhankinta ja tiedon käyttö sekä ympäristö- ja kuluttajaosaaminen